

Uplatnenie absolventov študijného odboru Poštová a telekomunikačná prevádzka v praxi a možnosti uplatnenia pre absolventov nových akreditovaných študijných programov Poštové technológie a Poštové služby

Iveta Kremeňová¹, Juraj Fabuš², Miroslav Baťka³

Devízou každého národa sú vzdelaní ľudia, ktorí dokážu svoju krajinu múdro viesť a zveľaďovať ju. Strategickým záujmom každého štátu je mať čo najviac vzdelaných ľudí, aby mohol v budúcnosti obstať v náročnom konkurenčnom boji ostatných štátov, ktoré investujú nemalé finančné prostriedky do vedy a výskumu. Aj malý štát, ako je Slovensko dokáže ponúknuť svetu tisíce kvalitných absolventov univerzít, ktorí si dokážu nájsť dobré uplatnenie pri zamestnávaní sa doma aj v zahraničí. V poslednom období sa často ozývajú hlasy volajúce po zmene a celkovej reforme vysokého školstva, ktoré by malo priniesť odlišný prístup vo vzťahu univerzita – študent a študent – hospodárska prax. Cieľom a samozrejme aj zmyslom každej vzdelávacej inštitúcie je pripravovať kvalitných absolventov, ktorých vychováva a vzdeláva pre úspešnú hospodársku prax. Spätná väzba od zamestnávateľov, ale aj od bývalých študentov, nám nastavuje zrkadlo o kvalitách resp. nedostatkoch našej profilácie. Snáď najlepším zadost'účením pre univerzitu je úspešné uplatnenie absolventov v praxi.

Katedra spojov Fakulty Prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Žilinskej univerzity v Žiline pripravuje vysokoškolsky vzdelaných odborníkov pre prevádzku a ekonomiku subjektov pôsobiacich na info-komunikačných trhoch poštových, telekomunikačných, finančných a sieťových podnikov. Každoročne opúšťa univerzitnú a zároveň katedrovú pôdu približne sto mladých absolventov dennej formy štúdia a 20 absolventov externej formy štúdia. Katedra pravidelne vykonáva prieskumy o uplatnení svojich absolventov v praxi. Hlavným cieľom týchto prieskumov je priniesť relevantné výsledky s vysokou vypovedacou hodnotou, ktoré dokážu katedre pomôcť pri zdokonaľovaní súčasných a tvorbe nových učebných plánov.

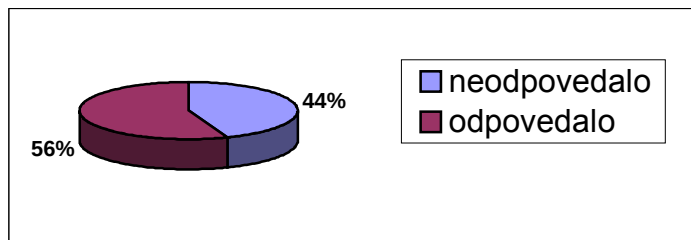
1. Zhodnotenie výsledkov prieskumu

Na Katedre spojov sme v termíne od 1. 11. 2004 do 31.1. 2005 uskutočnili prieskum uplatnenia absolventov v praxi, ktorí skončili štúdium v študijnom odbore Poštová a telekomunikačná prevádzka v roku 2004. Celkový počet absolventov v dennom inžinierskom štúdiu bol 103, z toho 57 žien. Z dôvodu minimalizácie nákladov a čo najrýchlejšieho získania informácií sme sa rozhodli pristúpiť v súčasnosti na veľmi využívanú a progresívnu metódu elektronického dopytovania respondentov.

Počas dopytovania sme oslovili 70 absolventov (kontakt na ostatných sa nám v danom termíne nepodarilo získať), z ktorých nám 39 odoslalo svoje vyplnené dotazníky. Teda návratnosť dotazníkov bola 56%, čo je na zvolený typ dopytovania pomerne vysoké číslo. Možno konštatovať, že vrátené dotazníky budú mať pomerne vysokú vypovedaciu schopnosť, aby mohli byť prijaté závery pre ďalšie smerovanie študijných programov. Pri porovnávaní návratnosti dotazníkov môžeme konštatovať, že návratnosť oproti roku 2003 bola takmer štyrikrát vyššia (v roku 2003 bola návratnosť 14,4 %) a oproti roku 2002 bolo zlepšenie viac ako dvojnásobné (návratnosť bola 25,5%).

¹Doc. Ing. Iveta Kremeňová, PhD,² Ing. Juraj Fabuš, ³Ing. Miroslav Baťka, Katedra spojov, F-PEDAS, Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 1, 01026 Žilina, e-mail: Iveta.Kremenova@fpedas.utc.sk, Tel.:041/5133100

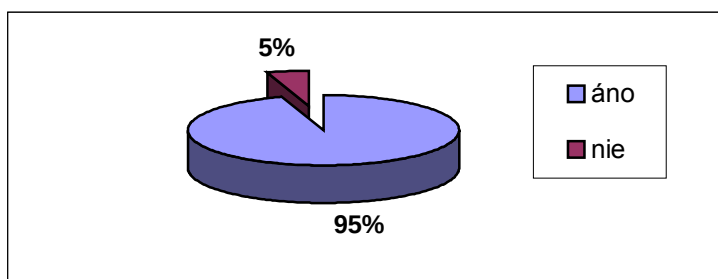
Nasledujúci obrázok zaznamenáva podiel respondentov, ktorí sa prieskumu zúčastnili, k celkovému počtu oslovených absolventov.

Obr. č. 1. Počet vrátených dotazníkov elektronickým dopytovaním

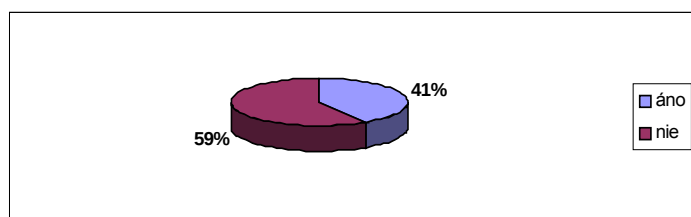
a) Skladba respondentov z hľadiska zamestnanosti

Z oslovených respondentov, ktorí odpovedali na dotazníky je 37 zamestnaných a 2 sú nezamestnaní. Možno však predpokladať priamu závislosť, čím je vyššia návratnosť dotazníkov, tým je nezamestnanosť medzi absolventmi vyššia.

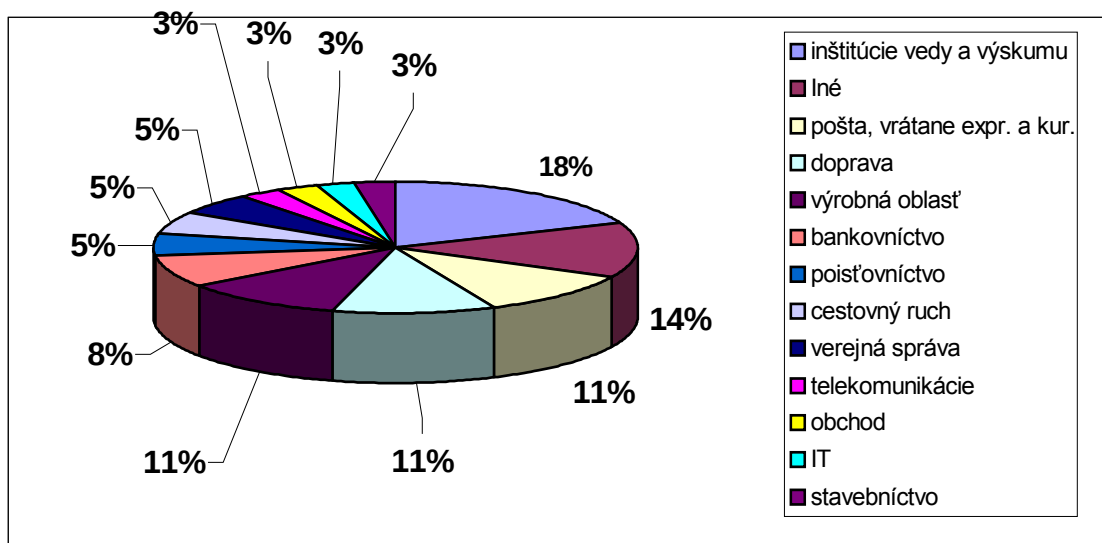
Obr. č.2. Odpoveď na otázku „Máte v súčasnosti trvalé zamestnanie?“

Uplatnenie absolventov v sektore pôšt, telekomunikácií a bankovníctva, ktoré znázorňuje Obr. č. 3, je nižšia ako 50 percent. Tento údaj je vzhľadom na krátky časový odstup medzi skončením školy a zamestnaním sa do značnej miery očakávaný, lebo veľká časť absolventov si zatiaľ hľadá zamestnanie, ktoré by bolo podľa ich predstáv.

Obr. č. 3. Odpoveď na otázku: „... pracujete v odbore, ktorý ste vyštudovali?“

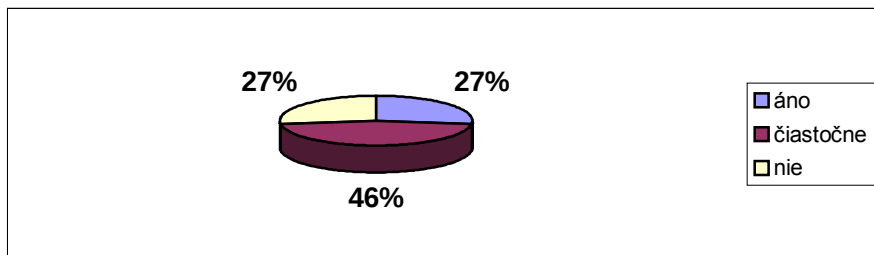
Z hľadiska inštitúcií, ktoré zamestnávajú našich absolventov patria medzi najväčších zamestnávateľov inštitúcie v oblasti vedy a výskumu, pošta, podniky dopravy a vo výrobnnej oblasti. Vysoké percento zamestnanosti v oblasti vedy a výskumu možno pripisovať dôsledku výrazného rozptylu zamestnaných absolventov v jednotlivých odvetviach národného hospodárstva. Zároveň treba upozorniť na fakt, že siedmi absolventi v súčasnosti pracujú v zahraničí. Podrobná skladba oblastí zamestnaných absolventov je znázornená na nasledovnom obrázku.

Obr. č. 4. Odpoveď na otázku: „Kde v súčasnosti pracujete?“

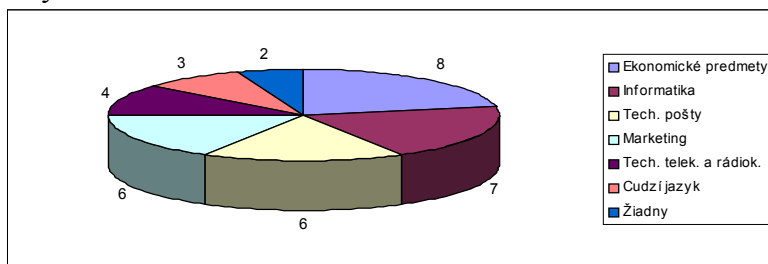
b) Hodnotenie a pripomienky k absolvovanému štúdiu

Ďalšie otázky smerovali k hodnoteniu a pripomienkovaniu štúdia zo strany absolventov. Percento úplnej implementácie získaných poznatkov počas štúdia v praxi možno považovať za nízke, len 27% respondentov odpovedalo áno a až 46% opýtaných ich využíva len čiastočne.

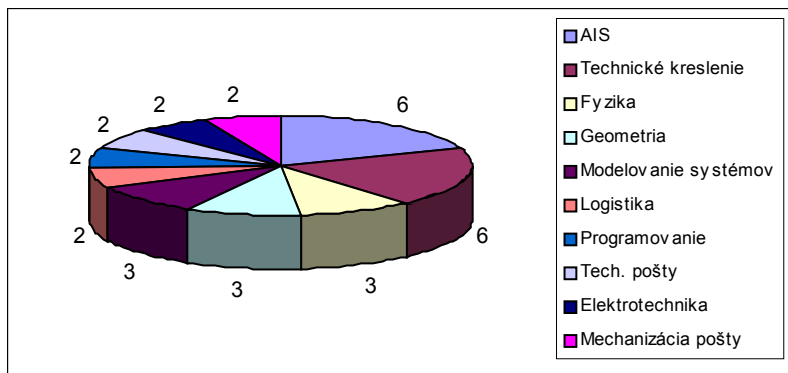
Obr. č. 5. Odpoveď na otázku: „Uplatňujete získané poznatky v praxi?“

Zaujímalo nás tiež, poznatky ktorého predmetu dokážu absolventi najlepšie aplikovať v praxi. Pri hlbšej analýze jednotlivých predmetov nie je možné podať dostatočne uspokojujúce výsledky, lebo niektoré predmety dostali po jednom hlase a niektorí respondenti na túto otázku neodpovedali vôbec. Vyskytla sa dokonca odpoveď, že všetky predmety absolvent dokáže aplikovať v praxi. Na obrázku č. 6 sa vyskytujú najčastejšie spomínané predmety.

Obr. č.6. Odpoveď na otázku: „Poznatky ktorého predmetu dokážete najlepšie aplikovať v praxi?“

Podobne ako pri predchádzajúcej otázke sme sa ďalej pýtali na predmety, ktorého poznatky absolventi nedokážu aplikovať v praxi. Chceme však upozorniť na fakt, že respondentom nebol poskytnutý zoznam predmetov, ktoré absolvovali, čo mohlo do značnej miery ovplyvniť ich výber. Nespomenuli si na všetky možné. Na druhej strane respondenti uvádzali len tie predmety, ktoré im napadli ako prvé, je možné, že s ich absolvovaním mali problémy. Výsledky sú znázornené na Obr. č. 7.

Obr. č. 7. Odpoveď na otázku: „Poznatky ktorého predmetu málo využívate v praxi?“

Posledná otázka v dotazníku sa venovala konkrétnym návrhom na zaradenie nových predmetov do študijných programov, resp. doplnenie nových oblastí, ktoré chýbajú v aktuálnych programoch. Poradie návrhov je podľa toho, koľkokrát sa daný návrh objavil v požiadavkách (v tej istej, alebo podobnej forme):

- Lepšie prepojenie teórie s praxou (napr. konfigurácia LAN), resp. doplniť predmety o spôsob, akým sa poznatky aplikujú v praxi; rozšíriť prax v podnikoch.
- Ponúkať výučbu viacerých jazykov.
- Výučba modernejších SW produktov (SAP R3, PowerPoint).
- Viac predmetov o zákonoch (právo).
- Predmet v cudzom jazyku.
- Programovanie v ďalších nových programovacích jazykoch.
- Chýba väčšia zainteresovanosť študentov k problematike spojov.
- Ekonomické predmety – rozšíriť o otázky z praxe, aktualizovať problematiku a pod.

Požiadavka na lepšie prepojenie teórie s praxou sa objavovala takmer v každom dotazníku, v ktorom bola odpoveď uvedená. V prípade požiadavky na jazyk počas celého štúdia sa odpoveď objavovala v každom druhom dotazníku (anglický jazyk).

Ako už bolo uvedené, predchádzajúci prieskum sme realizovali s absolventmi študijného odboru Poštová a telekomunikačná prevádzka. Od roku 2005 sú na fakulte Prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov otvorené nové akreditované študijné programy, garantmi ktorých sú zamestnanci katedry spojov, a sú to: Poštové technológie a Poštové služby v bakalárskom štúdiu, Poštové inžinierstvo a Poštové služby v rámci inžinierskeho štúdia a Poštové technológie a Poštové služby v rámci doktorandského štúdia.

2. Predpoklad uplatnenia absolventov nových akreditovaných študijných programov.

Zamyslime sa teraz nad tým, kde by mohli absolventi nových akreditovaných študijných programov v budúcnosti nachádzať uplatnenie, aby sme mohli neskôr opäť zistiť, či sa nám zámer podaril správne realizovať.

Akreditované študijné programy bakalárskeho štúdia Poštové technológie a Poštové služby

Absolventi by mali dokázať analyzovať problémy v poštovej prevádzke a hľadať možnosti ich riešenia v spojitosti s inými oblasťami priemyslu a navrhovať nové riešenia časti technologických procesov, produktov a služieb pri získavaní a distribúcii produktov poštovej siete. Ukončením nových študijných programov by sa mohli uplatniť v niektorých profesiách v poštovej prevádzke či už na poštách alebo v podnikoch pôsobiacich nielen na poštových a telekomunikačných trhoch ale aj v logistických a sieťových podnikoch, v úradoch štátnej správy a finančných a obchodných organizáciách. Uplatnenie absolventa v praxi je získanie zamestnania na úrovni operatívneho riadenia. A nielen v pošte, ako by naznačoval názov študijného programu. Vyplývajúce z obsahu absolvovaných predmetov je možné uplatnenie tiež v telekomunikáciách, v bankových, finančných a poisťovacích inštitúciách. Realizácia je možná aj v oblasti využívaní informačných technológií a logistických riešení. V prípade založenia vlastného podniku by absolventi mali byť schopní riadiť malú a strednú firmu v oblasti služieb. Absolventi 1. stupňa vysokoškolského vzdelávania získavajú titul bakalár (Bc.) a môžu pokračovať v inžinierskom štúdiu.

Prvoradým poslaním absolvovania 1. stupňa vysokoškolského štúdia je totiž predpoklad získania kvalitného základu pre plynulý prechod do druhého stupňa vysokoškolského štúdia – inžinierskeho. Absolventi by tiež mali dokázať analyzovať požiadavky na poštové produkty v rôznych formách na trhu a hľadať možnosti ich uspokojenia návrhom nových produktov. Nachádzajú tiež uplatnenie v prevádzkových profesiách kuriérskych a expresných spoločností.

Akreditované študijné programy inžinierskeho štúdia Poštové inžinierstvo a Poštové služby.

Po ukončení druhého stupňa vysokoškolského vzdelávania, inžinierskeho štúdia, budú absolventi pripravení na riadenie prevádzkových a technologických procesov v pošte, kuriérskych a telekomunikačných spoločnostiach, v bankových, finančných a poisťovacích inštitúciách na rôznych stupňoch riadenia organizácie. Dokážu zaujať stanovisko pri riešení, posudzovaní a rozhodovaní zložitých úloh rozvoja procesov a hodnotových reťazcov pri prenose, preprave a spracovaní správ, zásielok a informácií.

Absolventi študijného programu Poštové inžinierstvo a Poštové služby nájdu uplatnenie v riadiacich funkciách vyššieho a stredného manažmentu v poštových, telekomunikačných, bankových, poisťovacích a iných podnikov služieb ako vedúci zamestnanci na úsekoch prevádzkových, ekonomických, marketingových, na úsekoch riadenia ľudských zdrojov a informačných technológií. V prípade založenia vlastného podniku budú schopní riadiť malú a strednú firmu v oblasti služieb, logistiky a komunikácií s dôrazom na zákaznícky prístup a kvalitu. Absolventi 2. stupňa vysokoškolského vzdelávania získavajú titul inžinier (Ing.) a môžu pokračovať v štúdiu na 3. stupni vysokoškolského vzdelávania.

V rámci ***akreditovaných študijných programov 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania, doktorandského štúdia - Poštové technológie a Poštové služby*** absolventi získajú akademický titul Philosophiae doctor (PhD).

Záverom môžeme len konštatovať, že po uskutočnení prieskumu uplatnenia prvých absolventov nových študijných programov, čo môžeme uskutočniť najskôr po 3 rokoch pri prvých absolventoch bakalárskeho štúdia a po 5 rokoch pri nových inžinieroch, že výsledky prieskumu budú opäť priaznivé a naznačia správnosť nastavenia parametrov našich nových študijných programov.

Resume

The main objective of every university should be to prepare quality graduates, who are prepared and well-educated to be successful in their future work experience. This article deals with survey results done by the Department of Communications staff. The survey is focused on future opportunities of university graduates in the field of Postal and Telecommunication operation. Within this article we also suggest the work possibilities for graduates of new accredited study programmes entitled Postal technology and Postal service.